

**О. І. ОСТАПЕНКО**

*Олексій Іванович Остапенко, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного та інформаційного права Научально-наукового Інституту права та психології Національного університету «Львівська політехніка»*

**АКТУАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ ЗАХИСТУ ЗАКОННИХ  
ІНТЕРЕСІВ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ У СФЕРІ ВЛАСНОСТІ  
ЗАСОБАМИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА\***

Становлення України як соціальної, правової, демократичної держави вимагає формування нових підходів щодо використання засобів адміністративного права з метою захисту правових можливостей громадян.

Проголошений курс держави на зміцнення соціальної спрямованості управлінської діяльності, розширення спектру правових можливостей громадян, на які спрямовується реалізація засобів адміністративно-правового захисту, посилює актуальність теми наукової роботи І. О. Личенко.

Успішна реалізація ефективних перетворень щодо посилення захисту законних інтересів громадян України у сфері власності можлива лише за умови об'єднання зусиль теоретиків і практиків, активізації взаємодії людини, територіальної громади, держави на цьому шляху.

Актуалізація проблеми адміністративно-правового захисту законних інтересів громадян України у сфері власності пов'язана з процесом формування правової основи громадянського суспільства, необхідністю у зв'язку з цим оптимізації адміністративно-правового захисту законних інтересів громадян у сфері власності, визначення основних напрямів та перспектив удосконалення правового регулювання адміністративної відповідальності за посягання на правові можливості особи щодо володіння, користування та розпорядження майном.

З огляду на це, актуальність монографії І. О. Личенко не викликає сумніву. Монографія Личенко Ірини Олександрівни «Захист законних інтересів громадян України у сфері власності: адміністративно-правове дослідження» є одним з перших за останні роки науковим дослідженням проблем захисту законних інтересів громадян України у сфері власності засобами адміністративного права.

Проводячи аналіз основних аспектів адміністративно-правового захисту законних інтересів громадян України у сфері власності, автор здійснила комплексний аналіз основних підходів щодо визначення сутності законних інтересів громадян у сфері власності та дослідження адміністративно-правових засобів даного захисту. Здійснена ґрунтовна характеристика особливостей правового статусу, специфіки функціонування суб'єктів адміністративно-правового захисту законних інтересів громадян у сфері власності. У роботі викладено шляхи оптимізації адміністративно-правового захисту законних інтересів громадян у сфері власності в Україні, визначено основні напрями та перспективи удосконалення правового регулювання адміністративної відповідальності за посягання на правові можливості особи щодо володіння, користування та розпорядження майном.

Автор виконала основне завдання дослідження, яке полягало в тому, щоб вийти за рамки виключно теоретичного аналізу суспільних відносин у сфері адміністративно-правового захисту законних інтересів громадян України у сфері власності, здійснити оцінку існуючих проблем правового регулювання у цій сфері, запропонувати власні шляхи їх подолання.

Автор цілком справедливо зазначає, що законні інтереси громадян у сфері власності тісно пов'язані з суб'єктивним правом щодо володіння, користування та розпорядження майном, існують як його першооснова, розширюють коло можливої поведінки особи з приводу матеріальних благ. Юридичне гарантування законних інтересів громадян у сфері власності здійснюється завдяки закріпленню у нормативно-правових актах певних правових можливостей, зокрема можливості звертатися за захистом до державних органів та органів місцевого самоврядування. Діяльність даних органів пов'язана не лише з усуненням обставин, які

© О. І. Остапенко, 2014

\* Рецензія на кн.: Личенко І. О. Захист законних інтересів громадян України у сфері власності: адміністративно-правове дослідження: монографія / І. О. Личенко. – Львів: ЛьвДУВС, 2014. – 416 с.

перешкоджають особі користуватися майновими благами, а й діяльністю щодо збереження вже існуючих можливостей щодо володіння, користування та розпорядження майном та підтримання умов їх реалізації.

Монографія є результатом тривалої творчої роботи, основні положення якої одержані на підставі особистих досліджень і висновків автора. Деякі положення, що раніше аналізувалися в літературі, розглядаються в роботі по-новому, враховуючи сучасний рівень правових знань про адміністративно-правовий захист законних інтересів громадян України у сфері власності.

Доцільно відзначити вміння І. О. Личенко логічно мислити, організовувати дослідницьку роботу, сформованість умінь та навичок роботи з науковою літературою та проведення наукових досліджень, робити висновки з отриманих результатів.

Розмірковуючи над проблемами адміністративно-правового захисту законних інтересів громадян України у сфері власності, І. О. Личенко спиралася на значний бібліографічний апарат, використовувала широкий арсенал сучасних методів дослідження, провела аналіз існуючих наукових позицій щодо теоретичного визначення поняття законних інтересів громадян, адміністративно-правових засобів захисту законних інтересів, узагальнила теоретичні напрацювання щодо визначення особливостей правового статусу, специфіки функціонування суб'єктів даного захисту, необхідності оптимізації адміністративно-правового захисту законних інтересів громадян у сфері власності в Україні, удосконалення правового регулювання адміністративної відповідальності за посягання на правові можливості особи щодо володіння, користування та розпорядження майном тощо.

Робота є довершеним науковим дослідженням, свідчить про самостійність, здатність критично осмислювати наукові позиції і надзвичайну оригінальність мислення автора.

В цілому монографія І. О. Личенко є значним кроком у напрямі дослідження проблем захисту законних інтересів громадян України у сфері власності засобами адміністративного права і може бути відмічена як гідний вклад в сучасну теорію адміністративного права.

Монографія виконана на належному науковому рівні, відповідає змістовним та формальним вимогам та може бути рекомендована для друку.

#### **А. М. КОЛОДІЙ**

*Анатолій Миколайович Колодій, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України*

### **НАУКОВЕ ПІДҐРУНТЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ\***

Стрімкий розвиток суспільних відносин на сучасному етапі державотворення в Україні вимагає об'єктивного наукового підходу до оцінки сутності, стану та напрямів розвитку законності та правопорядку як режимів, що забезпечують будь-якій правовій і демократичній державі ефективний прогресивний розвиток. Як відомо, правопорядок складається на основі роботи складного механізму, а одним із його проявів є правомірне поведінка, як результат виконання конституції та законів шляхом реалізації суб'єктивних прав та юридичних обов'язків. Відповідно Конституція України та система чинного законодавства потребує нового теоретико-методологічного опрацювання в контексті проблем розуміння сутності права взагалі та джерел права зокрема, проведення комплексних теоретичних досліджень сутності, змісту та тенденцій розвитку правової реформи в Україні. Як відомо, важливою передумовою розвитку правової системи є стабільність Конституції та розвиток її положень у чинній системі законодавства. Однак, попри ту увагу, яку приділяють теоретики права та конституціоналісти проблемам конституційності та конституціоналізації, загальне поняття останньої залишається до цього часу дискусійним у юридичній науці, а більшість авторів обмежуються фрагментарними дослідженнями її окремих аспектів. Головний недолік багатьох досліджень проблем конституціоналізації полягає в тому, що даний феномен не розглядається як цілісне правове явище. Відсутність ґрунтовних теоретичних розробок взагалі, негативно позначається на виробленні та впровадженні реалізації чинної конституції України та законодавства України.

У монографії «Теорія і практика конституціоналізації вітчизняного законодавства» наголошується, що сутність конституціоналізації галузевого законодавства проявляється в тому, що конституція закріплює нормативну модель та юридичну конструкцію найважливіших суспільних відносин, тим самим визначає системні, структурні, функціональні та ін. зв'язки між різними галузями права завдяки яким забезпечується гармонізації національного законодавства, стабільність та ефективність їх розвитку, одноманітності практики розгляду та вирішення уповноваженими органами юридичних справ.

Метою даного дослідження є визначення основних засад та особливостей конституціоналізації галузевого законодавства в Україні.

© А. М. Колодій, 2014

\* Рецензія на кн.: Теорія і практика конституціоналізації вітчизняного законодавства: Монографія / Наук. ред. академік НАН України Ю. С. Шемшученко; відп. ред. Пархоменко Н. М. – К.: Вид-во «Юридична думка», 2013. – 308 с.